

گزارشی از سیل سیستان و بلوچستان و نزدیک شدن گاندوها به مناطق مسکونی

وقتی از زمین و آسمان می بارد

آزاده باقری

خبرنگار

بزرگ‌ترین استان کشور این روزها حال و روز خوشی ندارد و سیل دارد سیستان و بلوچستان را با خود می‌برد. سیلی خانه‌مان برانداز که هر کس حتی از زاویه دوربین و خارج از گود هم به آن نگاه کند متوجه حجم بالای معضلات در این منطقه خواهد شد. معضلی که بسیاری از شهرها و روستاهای این استان را در بر گرفته است، به طوری که بیش از ۵۰۰ روستا در این سیل گرفتار شده‌اند و بیش از ۷۰ هزار نفر را با خود درگیر کرده است. بارندگی که نسبت به سال گذشته ۲۶ برابر شده و سر ریز شدن سدها را به همراه داشته. سیلی که علاوه بر زندگی انسان‌ها پوشش گیاهی و جانوری این منطقه را هم با خود درگیر کرده و خبرهایی از گاندوها، تمساح‌های پوزه کوتاهی در رستانه‌ها به میان آمده است که از زیستگاه خود به دلیل وقوع سیل خارج شده و به محل خانه‌های روستایی نزدیک شده‌اند...

گاندوها آواره شده‌اند

بارش باران، طبیعت این استان را هم دستخوش تغییرات قرار داده است و با وجود آن که این سیل به جازموریان جان دوباره بخشید و ۲۱/۷ میلیون متر مکعب آب به این تالاب وارد کرد و نقش مهمی در کاهش میزان گرد و خاک در منطقه طی ماه‌های آینده خواهد داشت؛ اما به پوشش گیاهی شهرها و روستاها نیز آسیب زده و باعث شده پوشش جانوری آن هم دستخوش معضلات بسیاری شود. گاندو، تمساح پوزه کوتاه سیستان و بلوچستان هم از این سیل در امان نمانده و با بالا آمدن آب رودخانه‌ها از محل زندگی خود که در حاشیه رودخانه‌هاست جابه‌جا شده و به دلیل نزدیک شدن به روستاها، خطراتی را برای مردم روستایی و مردم ساکن کنار رودخانه‌ها نیز به وجود آورده است.

گاندو دیدن ترسید؛ آنها را نترسانید

زیستگاه گاندوها که پیشتر در نزدیکی حاشیه رودخانه باهوکلالت سرچشمه سد پیشین قرار دارد به دلیل طغیان این رودخانه و سرریز شدن سد تغییر کرده. این در حالی است که در نزدیکی این رودخانه روستاهای زیادی وجود دارد که احتمال می‌رود میزان گاندوها در این حوالی بالا برود. به همین دلیل توصیه شده است که مردم در حاشیه رودخانه، هوتک‌ها، مرداب‌ها و مناطقی که آب راکد وجود دارد تردد نکنند. فعالان محیط‌زیست به این نکته تاکید دارند جانورانی مانند تمساح پوزه کوتاه به دلیل آن که محل زیستگاهشان تغییر کرده و از سوی دیگر هوا نیز سرد

معضل سیل و خرابی‌هایی که به بار می‌آورد از یک طرف و کمبود کمک‌هایی که مردم ساکن در این منطقه را از سیل نجات دهد و در امان نگه دارد از طرف دیگر مشکلاتی است که در رستانه‌های گوناگون به آن پرداخته شده است. کمبود غذا، آب آشامیدنی، سرپناه، کمبود راه، خرابی جاده آسفالتی، دشوار بودن دسترسی‌ها، بروز بیماری‌ها و... مهم‌ترین معضلاتی است که این استان با مساحتی که ۱۱/۶ درصد کشور را در بر گرفته با آن دست به گریبان است.

سیلی که می‌دانستیم می‌آید اما برای آن چاره‌اندیشی نکردیم!

نزدیک به یک هفته از سیل جنوب کشور می‌گذرد و به دلیل در دسترس نبودن مناطق سیل‌زده برای کمک‌رسانی و رفع معضلات هنوز برآورد خسارتی صورت نگرفته است. اما به هر حال خسارت در حوزه

کشاورزی و زیرساخت‌ها، خسارت‌های احتمالی است که به چند صد میلیارد تومان هم خواهد رسید. با وجود آن که از سوی مسؤولان اعلام شده است این میزان بارندگی پیش‌بینی شده بود؛ اما شواهد نشان می‌دهد تدابیری برای این پیش‌بینی در نظر گرفته نشده است؛ به طوری که سدهایی مانند زبردان چابهار و پیشین سرباز که تا سال گذشته خشک بودند سرریز شده‌اند و گلایه مردم سیستان و بلوچستان همین است که چرا با وجود اعلام این افزایش بارندگی‌ها، تدبیری برای آن اندیشیده نشد. در حال حاضر شهرستان‌های نیک‌شهر، چابهار و ایرانشهر و روستاهای مناطق دشتیاری، زرباد بن و قصرقند زیر آب رفته و راه ارتباطی بیش از ۵۰۰ روستا قطع شده و در منطقه قصرقند ۱۱۳ روستا محاصره سیل قرار دارد؛ ضمن این که این باران‌های سیل‌آسا به بیش از ۲۰ هزار واحد مسکونی و برق و شبکه آب شرب ۲۳۰ روستا خسارت زده است.

شده باعث شده است تا این جانوران حالت ته‌جمی پیدا کنند. به همین دلیل هم اداره کل محیط‌زیست سیستان و بلوچستان در اطلاعیه‌ای اعلام کرد با توجه به بارندگی‌های اخیر و سیلاب به وجود آمده و سرریز شدن آب رودخانه‌ها و سدها در منطقه و سردی هوا و شرایط جوی، استرس و تنش در حیات وحش در جنوب این استان بالا رفته است. بنابراین احتمال خروج تمساح پوزه کوتاه از برکه و ترسیدن آنها به دلیل جابه‌جایی و سردی هوا وجود دارد. به همین منظور مردم به شدت مراقب باشند.

به اعتقاد فعالان محیط‌زیست، گاندو با وجود آن که گونه حساسی نیست اما می‌تواند برای آنها چنین سیلی آسیب‌رسان باشد؛ قدیمی‌ترین گونه حیات‌وحش این منطقه که احتمال می‌رود به دلیل نزدیک شدن به جوامع انسانی هم برای مردم و هم خودشان خطر آفرین باشند. به همین دلیل در این چند روز اخیر آموزش‌هایی از سوی یگان حفاظت استان به مردم صورت گرفته تا در صورت مشاهده این جانوران که اتفاقاً حیوانات بی‌آزار و گوشه‌گیری هستند و در صورت تنش اقدام به حمله می‌کنند، به نخستین پایگاه محیط‌بانی اطلاع دهند.

جنوب کشور را آب برداشته و معضلات یک به یک دامن بسیاری از ساکنان این مناطق را می‌گیرد. به همین دلیل امید می‌رود مسؤولان علاوه بر تلاش برای برطرف کردن این معضلات و حمایت از سیل‌زده‌ها فکری هم به حال پوشش گیاهی حساس و محدود این منطقه که در حال ویرانی است و پوشش جانوری‌اش که گرفتار بی‌تدبیری‌های انسانی شده است، کنند.

